

Прочетете текста и изберете верния отговор за задачи 1.-6. :

Боклукът понякога може да бъде много ценен. Той може да струва хиляди, та дори и милиони, особено ако това е боклукът на Пабло Пикасо.

Стара лопата, кранче от чеима, вилица и няколко прогнили пирона - **купчина боклуци**. Някъде бях чела, че красотата е в очите на гледация и може би точно затова от тази купчина боклуци се ражда красив жерав. Но пък гледацият не е кой да е, а самият Пикасо.

Често като материал за своите скулптури той използва **стари и непотребни вещи**, които отдавна са се амортизирали, но въпреки това той им вдъхва смисъл, правейки ги част от нещо красиво и пълно с живот. Така кранчето от чеима се превръща в глава на жерав, лопатата става опашка, разкривената вилица - крак, а погледнато като цялост, всичко това е просто един шедьовър.

Докаато извършва революция в живописата със своите кубистични картини, Пикасо прави революция и в скулптурата. Традиционно дотогава е имало два метода за скулптуриране - изграждане на формата от материали като глина и създаване на формата чрез премахване на материал от блока мрамор, камък, друг материал. Пикасо променя това, правейки **скулптури от обикновени, непотребни вещи**, а по този начин развива и елементите и техниките на колажа.

Боклукът в ръцете на Пикасо добива всякакви причудливи форми. Така части от велосипеда стават глава на бик, глинена делва и керамични съдове оформят тялото на бременна жена, велпане, метално фолио, панделка, салфетка, изкуствено цвете, кабърчета и хартия оформят макет за корицата на списание, няколко стари вази се превръщат в мъж, яздец кон.

За мен обаче най-впечатляващи остават китарите на Пикасо, които са **колажи от всевъзможни неща** - вестници, картон, хартиени ролки, канап, парцали, опаковки, късове дърво и метал. И може би точно това ги прави толкова живи и необикновени. Всички тези непотребни стари вещи са станали част от нещо ново, но все още напомнят за своята първоначална употреба и носят частица от миналото, от хората, които са ги притежавали и от **живота, който са живели**. А това ни дава уникална възможност да се докоснем до историята и да усетим духа на цяла една епоха.

(Текстът е на Силвия Тулева, www.gorichka.bg)

1. Текстът е:

- А) научно изложение за творчеството на Пикасо
- Б) биографичен очерк за Пабло Пикасо
- +В) журналистическа статия за някои авангардни идеи на Пикасо
- Г) художествено описание на най-известните творби на Пикасо

2. Кое от посочените твърдения е вярно според текста?

- А) Революционната идея да се премахне боклукът принадлежи на Пикасо.
- +Б) Пикасо прави революция не само в живописата, но и в скулптурата.
- В) Пикасо открива втория основен метод за скулптуриране
- Г) На Пикасо боклукът му е струвал милиони.

3. Старите и непотребни вещи се превръщат в истински шедеври на изкуството в резултат на това, че:

- А) Старата лопата, кранчето и прогнилите пирони са антики.
- Б) С течение на времето са се амортизирали, добивайки причудливи форми.
- В) Те са погледнати като купчина, а не като отделни боклуци
- + Г) Пикасо им вдъхва смисъл, правейки ги част от нещо красиво.

4. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текста?

- +А) Чрез своите колажи от непотребни стари вещи Пикасо продължава традициите в живописа.
- Б) Пикасо развива елементите и техниките на колажа.
- В) Авторката твърди, че в колажите на Пикасо се усеща духът на цяла една епоха.
- Г) Красотата е в очите на гледащия.

5. Според текста „боклукът на Пикасо” е израз, който авторката използва с цел да:

- +А) провокира вниманието на читателя
- Б) демонстрира владение на журналистическия жаргон
- В) покаже отношение към Пикасо
- Г) акцентира върху глобалната тема за боклука

6. Подчертаният израз *прави революция* в текста означава:

- А) избира пътя на революционната борба
- Б) протестира срещу цивилизацията
- В) бори се срещу екологичното замърсяване
- + Г) внася авангардни идеи и техники в изкуството

7. В кой ред отношението между съществителните имена е различно от отношението между съществителните имена в другите редове?

- А) лирически герой – епически герои
- Б) един славей – много славеи
- +В) количество калий – красиви калии
- Г) дървена кутия – картонени кутии

8. Попълнете местата за писане така, че в двойките да се запази отношението:

а) нарцис — цвете

_____ - хищник
(лъв/тигър...)

ода — _____
(лирика/поезия)

б) възторг — разочарование

внос — _____
(износ)
_____ - мрак
(светлина)

9. В кое от изреченията словосъчетанието „тихите води” е употребено с пряко значение?

- А) Моят съвет е: стой по-далеч от тихите води.
- Б) Тихите води са най-опасни.
- +В) Ладията се носеше по тихите води на Искъра.
- Г) Тихите води като него понякога крият камък в пазвата си.

10. В кой ред думите НЕ са антоними?

- +А) анонимен - безименен
- Б) истина - лъжа
- В) архаичен - модерен
- Г) егоизъм - алтруизъм

11. В кой ред НЯМА синоними?

- А) хваща окото; привлича вниманието
- Б) бие на очи; забелязва се
- В) води го за носа; командва го
- +Г) бие го парата; сиромаш човек

12. Кое от изброените географски имена е написано правилно ?

- А) Кейм бридж
- Б) Лос анджелис
- +В) Франкфурт на Майн
- Г) Палма демайорка

13. Този текст е откъс от вестникарски материал, публикуван на спортна страница в столичен всекидневник. За всяко празно място изберете най-уместния от изразите, записани под текста:

„Как да си намерите селекционер, като ги сменяте (а)! – коментира великият Бора. – А на тренера трябва да се вярва – (б) Велика сила е доверието. Треньорството е занаят. Понякога тежък и (в), но пък когато има успехи, си на небето. На ръце те носят. Никакви пари на света не могат да ти дадат емоциите, когато една нация (г) с теб или заради теб.”

- А) постепенно; *като носни кърпи*; като писано яйце
Б) от игла до конец; *от сърце и докрай*; от ден до пладне
В) неблагопристоен, *неблагодарен*, благодарствен
Г) пирува, ругае, *празнува*.

14. В кое от изреченията има граматична грешка?

- +А) Мечтаеше за къща със сто прозорци.
Б) Всекиму според делата.
В) Всяка рекичка, всеки дол му бяха познати.
Г) Професор Балан, първият ректор на Софийския университет, е филолог.

15. В кое от изреченията има граматична грешка?

- А) Ни цвят, ни здравец благовонен по тез места не вирее.
+Б) Решавах се не само неговият проблем, но и на приятелите му.
В) Каква самопожертвователност, какво величие се крие в душата на нашия народ!
Г) Нас ни свързва миналото - еднаква кръв и съдба.

16. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- А) Бяха одобрени само два бизнес проекти.
Б) Вазов възпява българина в неговите творби.
В) Господине, бих Ви помолила да не бъдете толкова строги.
+Г) Както отделната личност, така и целият народ се стреми към свобода.

17. Попълнете празните места с правилната форма на думите:

- а) членна форма (за пълен или за кратък член в м.р.,ед.ч.):

_____ ще бъде затворен до понеделник.
Магазин

- б) падежна форма на местоимение

Нямаше _____ до себе си.
 никой

- в) бройна форма или форма за множествено число на съществителното име

Извазаха се тримата _____ и няколко _____.
 лауреат ВИП гост

18. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

Кръвта (А) на бика, принесен (Б) в жертва на бог Мирта, някога се е леела върху
мраморния (В) под на зградата (+Г).

19. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Най-трудно е да познаеш себе си, най-лесно е да поучаваш другите.
- Б) Тук може да намерите полезни интернет адреси относно Европейския съюз, неговата история, неговите институции и политики.
- +В) Конкурсът е организиран от Претставителството на Европейската комисия в България.
- Г) Тя видя приседналия на камъните, дълго го наблюдава отдалеч, любопитно и недоверчиво.

20. В кой от редовете НЕ е допусната правописна грешка?

- А) компактдиск, софтуеър
- Б) сърфирам, сабирам
- В) Бай Ганьовци, Дон Кихотовци
- +Г) ВИП гост, DJ парти

21. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?

- А) Човек трябва да се научи да прощава.
- Б) Човек трябва да се научи да иска прошка.
- +В) Когато обичаш себе си служиш на тялото.
- Г) Когато обичаш ближния, служиш на сърцето.

22. В кое от изреченията НЯМА пунктуационна грешка?

- А) Ще ти се обадя, чак когато имам възможност.
- Б) Ще ти се обадя чак, когато имам възможност.
- +В) Ще ти се обадя едва когато имам възможност.
- Г) Ще ти се обадя, само ако имам възможност.

23. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?

- +А) Тя много изкусно си поиска комисионна, и си получи осемнайсетте процента.
- Б) Тъй като тя много изкусно си поиска комисионна, получи осемнайсетте процента.
- В) Тя получи осемнайсетте процента, защото много изкусно си поиска комисионна.
- Г) Всъщност тя много изкусно си поиска комисионна, поради което получи осемнайсетте процента.

24. В текста има 10 пропуснати запетаи. Поставете ги.

Целта на този тест е да прецените сам своите лидерски качества. Докато ръководителят е назначен и наложен на даден пост от организацията то лидерът сам налага своето положение в нея. Най-влиятелната личност в дадена група от хора от психологична гледна точка се разглежда като лидер. Лидерите не биха могли да съществуват като такива без групите в които са се наложили. Често пъти хора които са били лидери в дадена среда и група не се вписват в друга. За да се превърне човек в лидер е необходимо да притежава определен набор от качества. Той трябва да е силно комуникативен с добри организаторски качества да се наема с решаването на групови проблеми да създава доброжелателен и приятелски тон в групата. Лидерите имат над средното ниво на инициативност в групата. Властта която притежават лидерите е неформална и има голямо значение при всекидневните отношения в групата.

25. Прочетете текста и изпълнете задачите към него:

а) Разделете текста на смислово обособени части. Формулирайте темата на всяка една от тях;

б) Предайте съдържанието на текста в резюме.

Най-многобройният слой от групата на „воюващите“ били рицарите. Понятието „рицар“ произлиза от немските думи „ритер, райтер“ (конник). За рицарите единствените достойни занимания били войната и ловът. Те изпитвали презрение към физическия труд и стопанската сейност. Изхранвали ги селяните, които били в лична зависимост от тях.

Рицарите живеели в замъци, построявани обикновено на труднодостъпни места. До XI в. повечето от тях били дървени кули и едва след това започнали да се строят каменни замъци с масивни стени и сложна планировка. Със средствата на средновековното военно дело те били практически непревземаеми. Само гладът можел да принуди защитниците им да се предадат. Дълго време животът в замъците бил доста примитивен и едва след средата на XI в. в тях започнали да проникват предметите на лукса.

Основното занимание на рицарите била войната. Не се сражавали на кон и основните им оръжия били мечът, дългото копие и бойната секира. Защитното им въоръжение с течение на времето ставало все по-сложно и към XIII в. рицарите вече били покрити от главата до петите с желязна броня. С броня били защитени и конете им. Тежкото въоръжение правело рицаря трудно подвижен. Без помощта на своя оръженосец той не можел нито да облече бронята си, нито да се качи на коня. За да се справи с въоръжението си, рицарят трябвало да притежава голяма физическа сила и да прекарва доста от времето си във военни упражнения. Когато нямало война, рицарите ходели на лов или устройвали помежду си лъжливи двубои, наричани турнири. На турнирите се използвало притъпено оръжие, но въпреки това те често завършвали с наранявания или със смърт. Голям проблем било как зрителите да различават отделните рицари, покрити от горе до долу с брони. Затова участниците в турнирите поръчвали на щитовете им да бъдат изобразявани специални емблеми, наречени гербове. Гербовете се предавали по наследство и с времето се превърнали в родови знаци на благородническите фамилии.

а) Разделяне на части и озаглавяване на темите:

Част

Тема

Първа част

.....

б) Резюме

.....
.....
.....
.....

26. Коя от изброените творби НЕ е написана в проза?

+А) "Цветарка"

Б) "Гераците"

В) "Шибил"

Г) "Железният светилник"

27. Кой от изброените автори принадлежи към литературния кръг „Мисъл“?

А) Гео Милев

Б) Димчо Дебелянов

В) Христо Ботев

+Г) Пейо Яворов

28. В коя от изброените творби „спомен“ и „блян“ се равнопоставят?

+А) "Да се завърнеш" на Димчо Дебелянов

Б) "Прозорец" на Атанас Далчев

В) "История" на Никола Вапцаров

Г) "Шибил" на Йордан Йовков

29. Запишете в листа с отговори срещу заглавието на всяка от изброените творби цифрата, с която е означен жанрът ѝ.

А) "Гераците" на Елин Пелин	(1) сонет	A – (3)
Б) "Паисий" на Иван Вазов	(2) роман	B – (4)
В) "Пловдив" на Димчо Дебелянов	(3) повест	B – (1)
Г) "Тютюн" на Димитър Димов	(4) ода	Г – (2)

30. Кое е вярното твърдение?

А) „Другоселец“ на Йовков е анималистичен разказ.

+Б) Вазовата „Епопея на забравените“ е цикъл от дванадесет оди.

В) „Зимни вечери“ е цикъл коледни песни.

Г) В трагедията „Гераците“ се разкрива разрухата на патриархалния бит и нрави.

31. Каква художествена функция изпълнява заглавието на разказа „Дядо Йоцо гледа” ?

- А) Фокусира вниманието върху житейската философия на „старите”.
- Б) Подчертава преклонната възраст на героя.
- В) Посочва пряко повествователя в творбата.
- +Г) Акцентиращ върху духовно зрящия човек.

32. Замисълът на Пенчо Славейков да даде израз на разбирането си за силата на човешкия дух в надмогването на страданието е осъществен в:

- +А) „Ралица”
- Б) „Спи езерото”
- В) „Ни лъх не дъхва над полени”
- Г) „Самотен гроб в самотен кът”

33. Кой тип поведение НЕ кореспондира с философията на Алековия Бай Ганьо?

- А) „робът, искащ да господства”
- Б) вулгарно политиканстване
- +В) респект към образованите
- Г) инициативност и деятелност

34. Коя от изброените творби следва жанровия модел на одата?

- А) „Градушка” на Пейо Яворов
- Б) „Cis moll” на Пенчо Славейков
- +В) „Българският език” на Иван Вазов
- Г) „Вечната” на Елисавета Багряна

35. В коя от изброените творби „саксии без цветя” е метафора на живот без живот ?

- А) „Цветарка”
- Б) „Зимни вечери”
- В) „Ни лъх не дъхва над полени”
- +Г) „Дяволско”

36. В кой ред НЯМА излишно понятие ?

- А) метафора, метонимия, символ, алитерация
- +Б) метафора, метонимия, символ, алегория
- В) метафора, метонимия, символ, анафора
- Г) метафора, метонимия, символ, асонанс

37. Коя от изброените творби НЕ е свързана с темата за родината?

- А) „Заточеници”
- Б) „Дядо Йоцо гледа”
- +В) „Спи езерото”
- Г) „Отечество любезно”

38. Кой от изброените автори НЕ интерпретира темата за *забравените национални идеали*?

- А) Никола Вапцаров
- Б) Йордан Йовков
- +В) Елин Пелин
- Г) Иван Вазов

39. Какви тропи или фигури на езика са подчертаните изрази?

Той беше безстрашлив. Той беше готов
сто пъти да умре (а) на кръста Христов (б),
да гори кат Хуса или кат Симона (в),
за правдата свята да мре под триона.

(Ив.Вазов, “Левски”)

а).....	(хипербола)
б).....	(символ)
в).....	(сравнения)

40. В коя творба на Христо Ботев се постига внушението за безсмъртието на подвига?

- А) „Моята молитва”
- Б) „Елегия”
- +В) „Хаджи Димитър”
- Г) „Борба”

41. Прочетете откъсите от романа „Железният светилник” на Димитър Талев и коментирайте в обем до 4 страници проблема за мисията на духовния водач на народа.

Не съм аз за свещеник, майко...Мене друго ме тегли. Искam да направя добро на народа, големо добро и големи добрини. Да го изведа нашироко и да го науча как да живей.

Ето майстор Рафаил...свободен човек, силен. Искam да бъда свободен като него. Да науча и другите да бъдат свободни. Да бъда свещеник, но да бъда свободен. А как ще бъда свободен, когато наместникът ще бъде над мене, владиката ще бъде над мене и ще трябва да протегам ръка, за да се храня. Как да ида при наместника, при владиката, когато мисля да дигна целия народ срещу них! Да ги прогоним, те ни са чужди и не ни мислят доброто. Нихната благословия и свещеническият венец, който те ще ми дадат, за мене ще бъде проклятие и синджир на носа. Не мога да ида при них и сам да се вържа.

- Не те разбирам, синко, не ми е ясна приказката ти.

- И на мене не ми е сичко ясно. Човек трябва да се учи много и много, докато му стане ясна сека мисъл и да може да я каже с ясна дума. Аз още не съм толкова учен. Само тука нещо трепти – сложи той длан на гърдите си, - нещо трепти в душата ми, напъва. Още по-вече трепти, гори, когато виждам как ме слушат другарите ми, когато отворихме читалището, когато се събират около мене секакви люде и ме слишан. Да можех да събера около себе си целия народ и да мога за му кажа какво трепти в мене, да го поведе някъде

нашироко.Едно знам сигурно, майко, и ми е съвсем ясно:да прогоним фанариотите от училището и народът да се учи в свое училище, на свой език.

...

Ние трябва да си имаме наши владици. Ето кое знам аз сигурно, кое ми е ясно.Това е дълът, дълг път и не знам докъде води, но като се изкачим на първата височина-ще го видим по-нататък,като се изкачим още по-високо-ще го видим още по-нататък. Знам аз, че това е нашият път, и ще вървя по него, а да мога всички да поведе след себе си-това искам аз, майко.

Султана седеше срещу него със загрижено лице.

...

-Ти само кажи,сине, аз сичко ще наредя, макар че си отказал на чорбаджи Аврама. Аз с Ния-приведе се и му прошепна тя лукаво,-знам как те иска тя, а той, старият, колкото и да си го ядосал днеска, на нея нищо не може да ѝ откаже.

-Каквото и да е, аз нема да стана зет на Аврама Немтур.Той е народен предател и изедник, а аз държа за народа и сто пъти повече,отколкото за себе си. Какво ще кажат другарите ми, като ги уча секи ден едно, а ще отида да се поклоня и да целуна ръка на Аврама Немтур! Нема да се опозоря аз пред цела Преспа, ако ще и чорбаджи Аврам да ме качи на златна кочия! Не искам и никак не мисля за богатството му. Ти не разбираш, майко, не знайш кое е истинското и най-големо богатство за човека. Другарите ми ме слушат, целият народ, сички ме слушат, като говоря, но и сички гледат какво правя. И пак не е само това – кой какво ще рече, -ами аз искам да бъда добър, чист човек.

...

Който еднаж е вкусил от духовна храна и е изпитал нейната сладост, той вечно жадува за нея и я търси.

С това, което върша сега, аз храня душата си.

Автор на теста:

Здравка Лазарова Тасева, учител по БЕЛ от гр. Пловдив